

VARHAISKASVATUSPALVELUT**Toimielin** Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta**Tehtäväalue** Varhaiskasvatuspalvelut**Vastuhenkilö** Varhaiskasvatusjohtaja**Tehtäväalueen kuvaus**

Ruskon kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa ruskolaisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutetaan tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta.

Ruskolaisilla lapsiperheillä on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä. Ruskon kunnassa toimii yksi yksityinen päiväkotikiitos ja 2 yksityistä perhepäivähoitajaa. Lisäksi kunta myöntää varhaiskasvatuksen palvelusetelin myös lähiseudun kunnissa toimiviin yksityisiin varhaiskasvatuspaikkoihin. Rusko on mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista.

Pedagogisina painopisteinä kaikissa päiväkodeissa ovat toiminnallinen oppiminen, lasten liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen, luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus sekä vahvuuspedagogiikka ja sensitiivinen vuorovaikutus.

Erityisvarhaiskasvatus järjestetään inklusiivisesti osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Ruskolla työskentelee kolme vakituista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Esioppilaiden erityisopetuksen kohdalla tehdään yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Ruskolla toimii esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteinen erityisopettaja, jonka työ jakaantuu pääsääntöisesti niin että syksyn hän toimii perusopetuksessa ja kevään esiopetuksessa. Näin saadaan siirtymän esiopetuksesta perusopetukseen sujumaan mahdollisimman sujuvasti.

Tulosalue pitää sisällään myös lasten kotihoidon tuen, osittaisen ja joustavan hoitorahan. Yksityisen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon piirissä olevat lapset käyttävät palveluseteliä. Palvelusetelin indeksitarkistus tehdään maalikuussa ja se astuu voimaan 1.8.2026 alkaen.

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa varataan palkkamäärärahat lapsimäärään suhteutetulle lakisääteiselle henkilöstölle. Lakisääteiseen henkilöstöön kuuluu varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat, sosionomit, erityisopettajat ja päiväkodin johtajat. Lisäksi talousarvioon varataan palkkamäärärahat harkinnanvaraisille avustajille, jotka työskentelevät mm. vaikeasti vammaisten lasten henkilökohtaisina avustajina tai ryhmäavustajina lapsiryhmissä, joissa on useampi tehostettua ja/tai erityistä tukea tarvitseva lapsi.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 36 § mukaan päiväkodin henkilöstön mitoitukselta ei ole sallittua poiketa mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kaikissa päiväkodeissa toimii resurssilastenhoitaja turvaamassa lain toteutumista. Lisäksi varhaiskasvatukseen on

palkattu kaksi vakituista kiertävää sijaista lastenhoitajan tehtäviin takaamaan lakisääteinen henkilöstömitoitus.

Varhaiskasvatustalain 540/2018 37 § mukaan 1.1.2030 päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitettu henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Jotta Ruskon varhaiskasvatuksessa varmistetaan lakisääteinen henkilöstörakenne 2030 vuoden alusta alkaen, tulevat rekrytoinnit suunnitellaan tarkasti. Eläköitymistien tai irtisanoutumisten kautta avautuvia paikkoja täytetään tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin pätevyyden omaavilla henkilöillä.

Uudessa Karhukallion päiväkodissa toteutetaan kotipesä toimintamallia. Mallissa kaksi ryhmää tekee tiivistä yhteistyötä, jolloin sekä henkilökunnan että lasten siirtyminen ryhmien sisällä sujuu turvallisesti varhaiskasvatuksen laadun siitä kärsimättä. Tällä mallilla tavoitellaan joustavuutta päiväkodin arkeen sekä säästöjä sijaiskuluissa. Päiväkotia on suunniteltu tätä toimintatapaa ajatellen. Uuden mallin käyttöönotto vaatii vahvaa muutosjohtamista, henkilöstön ohjaamista sekä tukemista, niin että sen taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset saadaan täyteen käyttöön. Myös Ruskon muissa päiväkodeissa toteutetaan kotipesäajattelua tilojen sallimissa rajoissa.

Päiväkotien tietokoneiden ja iPadien määrää lisätään tarpeen mukaan. Laitteiden leasing-kustannukset on huomioitu vuoden 2026 käyttötaloudessa. Laitteiden hankinnoissa hyödynnetään palvelusopimusmallia.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Varhaiskasvatuksen merkittävimmät riskit liittyvät pätevän henkilöstön saatavuuteen, veto- ja pitovoimatekijöihin sekä lyhytaikaisten sijaisten saatavuuteen.

Tilojen riittävyys on myös yksi lainmukaisen toiminnan riskitekijä. Varhaiskasvatukseen tulee enenevässä määrin alle 3-vuotiaita lapsia, jolloin ryhmätiloja tarvitaan suhteessa enemmän.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on Kevan tilasto- ja tutkimustiedon valossa kohonnut työkyvyttömyysriski muuhun kunta-alaan verrattuna. Lyhyet ja keskipitkät sairauspoissaolot ovat alalla yleisiä ja lisäävät henkilöstön riskiä siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle hieman enemmän kuin muilla toimialoilla. Selvityksen mukaan lastenhoitajilla yleisin syy siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle on tuki- ja liikuntaelinsairaudet, varhaiskasvatuksen opettajilla mielenterveyshäiriöt. Työkyvyttömyysriski kasvaa erityisesti 50 ikävuoden jälkeen ja on suurin yli 55-vuotiailla. (Keva.fi)

Valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen henkilöstölle kertyy poissaoloja enemmän kuin muilla kunnan ammattialoilla, keskimäärin 18,9 päivää vuonna 2023, keskimäärin neljä päivää enemmän kuin kuntatyöntekijöille keskimäärin. Vaikka sairauspoissaolot ovat lisääntyneet kaikissa ikäryhmissä, erityisesti niitä on alle 30-vuotiailla ja niiden taustalla on mielenterveyden häiriöt. Nuorten perehdyttämiseen, johtamiseen ja tukeen pitää nyt panostaa. (Keva.fi) Ruskolla sairauslomien määrät eivät ole valtakunnallisella tasolla, mutta asiaan on kiinnitettävä huomiota, jotta tilanne saadaan pysymään sellaisena.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö

ammattinimike	TA2026	1.8.2025
varhaiskasvatusjohtaja	1	1
varhaiskasvatuksen opettaja	24	24
varhaiskasvatuksen sosionomi	5	3
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3	3
lastenhoitaja	42	40
avustaja	6 määritellään vuosittain toimikaudeksi kerrallaan, osa avustajista vakituisia lastenhoitajia	6
kiertävä sijainen lastenhoitaja	2	2
resurssityöntekijä lastenhoitaja	5	5
päiväkodinjohtaja	3	3
toimistosihteeri	2	2
ict-tuki perusopetuksesta	0,1	0,1

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TP2024	TA 2026
Kasvavaan /muuttuvaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tilaratkaisuun tai muita palvelutuotanto vaihtoehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja täyttöasteen seuranta (yli 92%) Muiden palveluntuotanto vaihtoehtojen määrä ja käyttö	Täyttöaste 94 % 31.12.2024 Yksityinen varhaiskasvatus 27 %	Omat päiväkodit 5 Täyttöaste yli 92% Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä pysyy n. 30 %
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	yhteistoimintamuodot ja määrät	Toteutunut. Yhteistyö on ollut säännöllistä.	Toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetusryhmissä

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TP2024	TA 2026
Palvelujärjestelmän kehittämisen ja asiakkaiden osallisuus palveluprosesseissa Positiivinen palvelukokemus	Asiakaskyselyjen vastaus% sekä huoltajien antaman arvosanan keskiarvo. Kyselyn asteikko on 1-5	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu toukokuussa 2024. Vastausprosentti yhteensä 30%, kunnallinen vaka 35%, yksityinen vaka 25%. Yksikkökohtainen tulos vaihteli 4,2-4,7 välillä. Palvelukokemus ka 4,1.	Joka vuosi kaikille asiakkaille tyytyväisyyskysely, joka toinen vuosi mukaan otetaan yhteistyötahot. Vastaus% yli 75 Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 Positiivinen palvelukokemus tulos yli 4
Pedagogisen toiminnan laadun arviointi ja varmistaminen: lähiympäristön hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen, toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn ja henkilökunnan itsearvioinnin tulokset pedagogisen toiminnan laadusta. Henkilöstön, tiimin ja yksikön oma arviointi, arviointityökalua käyttäen sekä arvioinnin tekeminen olemassa oleviin asiakirjoihin (ryhmävasu, tiimisopimus) Kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssin kautta tehtävät kyselyt.	Pedagogisen toiminnan arviointikyselyä ei tehty henkilöstölle vuonna 2024. Toteutunut Käyttöönoton valmistelu ja hankehaku tehty – aloitus 3 / 2025	Asiakastyytyväisyyskysely + pedagogisen laadun arviointikysely henkilöstölle vuosittain Kansallisen laadunarviointikyselyn Valssin käyttö: 1-2 kyselyä / vuosi Lähiympäristön hyödyntäminen ja liikunnan kautta tekeminen toteutuvat viikoittain joka ryhmässä Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen toteutuvat päivittäin kaikkien kasvattajien toiminnassa.
Lapsuudessa helposti saatava tuki	Henkilöstön ja huoltajien arvio. Tuen toteutuminen ryhmissä tarpeen mukaan. Kyselyn asteikko 1-5	Kysely huoltajille kevät 2024 ka 4	Kysely henkilöstölle ja huoltajille. Tulos yli 4.
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja asiakasprosessin kehittäminen	Päikky-järjestelmä otettu käyttöön toukokuu 2024. Uusi järjestelmä tehostaa etenkin hallinnon toimintaa.	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käytön tehostaminen edelleen. Sisältää Päikky

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TP2024	TA 2026
			hallinnon, Päiväkodin ja Työvuorosuunnittelun. Sähköisen arkistointijärjestelmän käyttöönotto.
Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	Vanhempaintoimikun- tien määrä Yhteistyö lähiympäristön, esim. vanhusten, koulujen, kolmannen sektorin kanssa. Todennetaan toimintakertomuksista	Toteutunut Toteutunut	Jokaisessa yksikössä tai kunnan osassa yhteinen vanhempaintoimikunta Yhteistyö lähiympäristön kanssa toimivaa ja säännöllistä jokaisessa yksikössä.
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvua ja sitä kautta uusia investointipaineita hallitaan tukemalla ja mahdollistamalla perheiden valintaoikeutta kotihoitoon tai yksityiseen varhaiskasvatukseen.	Yksityisen hoidon tuen käyttö: lapsia keskim. /vuosi	0	0
	Kotihoidon tuen käyttö: lasten määrä keskim. /kk	15 %	15%
	Palvelusetelin käyttö: lasten määrä keskim./kk	30%	30%
Tavoite: Kotihoidon piirissä 15-20% lapsista (osallistumisaste yli 80%). Palvelusetelillä n. 25-30% varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.			

Taulukko on informatiivinen.

Tuloarviot ja määrärahat

Lasten lukumäärän vaihtelut vuosina 2020 – 2026 eri palvelujärjestelmän muodoissa:

	2020	2021	2022	TP2023	TP2024	TA2026
varhaiskasv.	303	306	302	310	289	330
josta alle 3-v.	49	57	56	65	67	69
kotihoidontuki	84	74	80	50	39	40
yksit.hoidontuki	88	44	1	1	0	0
palveluseteli /ostopalvelu	33	91	130	140	108	85
yhteensä	508	515	513	501	436	455

Lapsimäärät yksityisessä varhaiskasvatuksessa

	2020	2021	2022	TP2023	TP2024	TA2026
Yksityinen päiväkot	105	110	131	117	97	70
Yksityinen perhepäivähoito	16	20	18	23	11	15

Nettokustannukset €/ asukas:

	2020	2021	2022	Tp2023	TP2024	TA2026
varhaiskasvatus	582	749	852	973	925	
lastenhoidon tuet	229	113	66	53	43	

Tukimuoto/vuosi	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2026
Kotihoidontuki	282 391	242 328	289 315	205 697	158 165	
Kotihoidontuen kuntalisä	86 764	63 726	50 119	33 481	26 186	
Yksityisen hoidon tuki	154 882	88 503	1 177	675	0	
Yksityisen hoidon kuntalisä	564 676	272 215	1663	0	0	
Osittainen hoitoraha	23 880	26 260	30 227			

				27 124	24 312	
Joustava hoitoraha	23 880	26 260	30 227	49 953	46 804	
Palveluseteli	282 889	744 193	928 228	1 102 408	1 272 137	
Yhteensä	1 419 362	1 463 485	1 330 956	1 419 338	1 527 604	